

K PROBLEMATICE ČESKO-NĚMECKÝCH VZTAHŮ

Z dokumentů Němců odsunutých z Československa

„Říkal jsem vám při jiných příležitostech, máte všechno zaznamenat a povědět, co jste zažili ve ... vězeních a koncentračních táborech. ... abyste se znovu mohli bránit, až oni začnou s tou kampaní. ... A že začnou, o tom buďte přesvědčeni. A konečně přijdou opět, aby od očišťování přešli k útoku. Bude to nová reakce, která opět spojí útok na pokrok sociální s útokem na naši svobodu národní a lidskou.“

Z projevu prezidenta dr. E. Beneše v roce 1945

„...slovo ‚sudetský‘... je výrazem politického podvodu, jaký z německé otázky v Československu učinil Henlein a německý fašismus. ... Slovo sudetský, Sudetendeutschland, sudeťák bude navždy v českých zemích spojeno s nacistickým zvířectvím na nás Češích i na demokratických Němcích prováděném v osudné krizi před a po roce 1938. ... Češi po dnešní válce toto slovo nepřijmou.“

*Ze zásadního stanoviska prezidenta dr. E. Beneše,
odevzdaného 1. 12. 1942 W. Jakschovi*

Úvodem

Programové materiály, ať již různá stanoviska, prohlášení či významné projevy vedoucích představitelů Němců odsunutých z Československa, z pochopitelných důvodů zpravidla nemáme ve svých knihovnách. Mnozí z nás názorové proudy, které se v čase vlní v prostředí odsunutých, vnímají jen částečně, zpravidla prostřednictvím běžných novinových článků či vůbec ne. Proto také naše schopnost odlišit mezi odsunutými Němci a jejich potomky vlídnější skupiny, s nimiž je nejen možné, nýbrž i užitečné vést dialog, neodpovídá potřebám doby. Pokud touto brožurkou přispějeme, byť nepatrně, ke zlepšení uvedeného stavu, budeme spokojeni.

Závěrem ještě jedno upozornění. Doporučujeme publikované dokumenty porovnávat s mezinárodními dohodami, zejména s rozhodnutími postupimské konference, Pařížské reparační dohody, s materiály Spojenecké kontrolní rady v Berlíně a s vnitřními právními normami ČSR, především s dekrety prezidenta republiky. Některé části z uvedených mezinárodních i vnitřních právních norem jsme již dříve publikovali.

Děkujeme Kruhu občanů České republiky vyhnaných v roce 1938 z pohraničí, zejména panu PhDr. P. Macháčkovi, za pomoc a spolupráci.

Dr. O. Tuleškov

Charta německých vyhnanců

Dne 5. srpna 1950 byla tato „Charta německých vyhnanců“ v Stuttgartu na veliké manifestaci za přítomnosti členů Spolkové vlády, církví a parlamentu neznámým vyhnancem vyhlášena. Chartu podepsali předsedové landsmannschaftů vyhnanců, jakož i předsedové Ústředního svazu německých vyhnanců a jeho zemských svazů. Charta byla potvrzena na velikých manifestacích ve všech částech Německa.

Ve vědomí své zodpovědnosti před Bohem a lidmi,
ve vědomí své příslušnosti ke křesťansko-západní kultuře,
ve vědomí své německé národnosti a v poznání společných úloh všech evropských národů

usnesli se zvolení zástupci milionů vyhnanců po zralém urážení a přezkoumání svého svědomí podati vůči německému národu a vůči celému světu slavnostní prohlášení, které stanovuje povinnosti a práva. Jež němečtí vyhnanci považují za svůj základní zákon a za nezbytný předpoklad pro vybudování svobodné a sjednocené Evropy.

1. My vyhnanci zříkáme se pomsty a odplaty. Toto odhodlání je nám vážné a svaté v pomyšlení na nesmírné utrpení, jež lidstvu přineslo zvláště poslední desetiletí.
2. Budeme podporovati všemi silami každé počínání, zaměřené na vytvoření sjednocené Evropy, v níž by národy mohly žítí beze strachu a bez útisku.
3. Tvrdou a neúnavnou prací zúčastníme se na výstavbě Německa a Evropy. Ztratili jsme svůj domov. Bezdomovci jsou cizinci na této zemi. Bůh vsadil lidi do jejich domovů. Odloučení člověka násilím od jeho domova znamená usmrtití jej duševně.

My jsme tento osud utrpěli a zažili. Cítíme se proto povolání žádati, aby právo na domov bylo uznáno a uskutečněno jako jedno ze základních lidských práv, daných člověku Bohem.

Dokud toto právo pro nás není uskutečněno, nechceme však státí stranou, odsouzení k nečinnosti, nýbrž chceme tvořit a působit v nových, vytříbených formách bratrského a ohleduplného spoluzití se všemi členy našeho národa.

Proto domáháme se a žádáme dnes, jako i včera:

1. Stejně právo jako občané státu, nejen před zákonem, nýbrž i v každodenní skutečnosti.
2. Spravedlivé a rozumné rozdělení břemen poslední války na celý německý národ a poctivé provedení této zásady.
3. Promyšlené začlenění vyhnanců všech povolání do života německého národa.
4. Činné včlenění německých vyhnanců do výstavby Evropy.

Nechť národy světa pocítí svou spoluzodpovědnost za osud vyhnanců jako těch, kteří byli nejtíže zasaženi utrpením naší doby. Nechť národy světa jednají tak, jak to jejich křesťanským povinností a jejich svědomí odpovídá.

Národy světa musí poznati, že osud německých, jakož onen všech vyhnanců jest světovým problémem, jehož řešení vyžaduje nejvyšší mravní zodpovědnost a zavazuje k mohutnému výkonu.

Vyzýváme národy a lidi dobré vůle, aby přiložili ruku k dílu, aby z viny, z neštěstí, z utrpení, z chudoby a z bídy pro nás všechny byla nalezena cesta do lepší budoucnosti.

Ve Stuttgartu, dne 5. srpna 1950

Stanovisko k sudetské otázce („20 bodů“)

zaujaté plénem Sudetoněmecké rady a přijaté 7. května 1961

Spolkovým shromážděním „sudetoněmeckého landsmannschafu“

I. Pohled nazpět

Sudetské otázky – a tím také „sudetské krizi“ na podzim 1938 – lze správně porozumět jen na pozadí vzniku Československa v letech 1918/1919.

Více než 700 let sídlili Němci v Cechách, na Moravě a ve Slezsku. Tyto země patřily až do roku 1806 k Římsko-německé říši, do roku 1866 k Německému spolku a do roku 1918 k Rakousko-Uhersku.

S odvoláním na právo na sebeurčení národů, jež vyhlásil americký prezident Woodrow Wilson, prosadili zakladatelé Československa při mírových jednáních 1918/1919, že Čechy, Morava a rakouská část Slezska byly odděleny od Rakouska a Slovensko a Karpatská Ukrajina od Maďarska.

Pohrdající právem na sebeurčení, prosadili zakladatelé Československa, že 3,5 milionu sudetských Němců a 1,3 milionu Maďarů, Ukrajinců a Poláků se dostalo vzdor své vyjádřené vůli do mnohonárodního státu, který byl však konstruován jako „československý“ národní stát. Tím náhle skončilo mnoho desítek let trvajících úsilí o česko-německé vyrovnání.

Podle československého sčítání lidu z roku 1930 zahrnovala souvislá sudetoněmecká území 50 politických okresů nebo 120 soudních okresů nebo 3 338 obcí s většinou německého obyvatelstva dosahující průměrně více než 80 %. Velikost tohoto území obnáší 25 375 km².

Kromě toho existovalo ještě 59 obcí v sudetoněmeckých jazykových ostrůvcích. Dále tvořilo 313 666 sudetských Němců menšiny v území s českým jazykem.

Sudetští Němci se marně pokoušeli na půdě československé ústavy, která jim byla oktrojována (vnucena), dosáhnout zabezpečení své hospodářské, sociální a národní existence, autonomie svého kulturního života, poměrného podílu na státních prostředcích, zařízeních a úřednických místech. Od roku 1926 do roku 1938 se německé politické strany podílely na vládě Československé republiky; do roku 1935 reprezentovaly 75 % sudetoněmeckých voličů. Teprve selhání tohoto úsilí sociální nouze, která se stala trvalým jevem a odmítnutí návrhů sudetoněmecké strany (SdP) na autonomní řešení přiměly většinu sudetských Němců pod vlivem politického a hospodářského vývoje v sousední německé říši v rostoucí míře usilovat o jiné řešení.

Sudetští Němci byli v roce 1938 také jen objektem politiky velmocí jako na konci první světové války. Hitler si nesvědomitě zahrával s osudem sudetských Němců a vynutil si vývoj k mnichovské dohodě. Anglie a Francie by však bývaly Československo nikdy odstoupení sudetoněmeckých území neuložily, kdyby osvobození sudetských Němců od české nadvlády nebylo odpovídalo zásadě práva na sebeurčení.

Zničení svobody a státní suverenity českého národa nacionálně socialistickým režimem v březnu 1939 bylo proti právu na sebeurčení zaměřeným, zavrženíhodným násilným činem, jehož nápravu v rámci mezinárodního práva bez omezení schvalujeme. Odsuzujeme také upřímně všechna opatření a záměry nacionálně-socialistického režimu, jež byly namířeny proti lidským právům a národní existenci českého národa.

Rozpínavý český nacionalismus použil v roce 1945 ve spolčení se sovětským imperialismem zhroucení německé říše, aby vyhnal sudetské Němce z jejich dědičně osídleného území a oloupil je o jejich národní bohatství. Tento postup je – nehledě na krutosti a vraždění, jež se přitom vyskytovaly – milionnásobným porušením lidských práv a svobod.

Dnes žijí více než dva miliony sudetských Němců ve Spolkové republice Německo, z toho jeden milion v Bavorsku. Asi 800 000 sudetských Němců žije v sovětské zóně Německa, 140 000 v Rakousku, 24 000 v jiných evropských a zámořských zemích a na 290 000 v Československu. Zhruba 240 000 sudetských Němců přišlo při vyhnání o život.

Rostoucí hospodářské, sociální a politické včleňování sudetských Němců ve Spolkové republice Německo a pozvolná výměna generací nevedou v žádném případě k „vyřízení“ sudetské otázky. Upevnění jejich existence jim dává naopak možnosti hájit svá práva a rozvíjet politickou aktivitu. Rozptýlení sudetských Němců a jejich nové společenské kontakty působí, že účast německého národa na sudetské otázce je dnes širší než kdykoliv dříve.

II. Výhled

Nejen sudetští Němci, ale německý národ jako celek se nikdy s vyhnáním sudetských Němců z jejich staleté vlasti nesmíří. Stejně se nesmíří s tím, aby českému národu byla upírána svoboda a nezávislost. Volání po spravedlnosti a sebeurčení pro všechny a po „revisionismu pro svobodu“ již nikdy nezmlkne.

V souladu s chartou vyhnanců odmítáme každou myšlenku na pomstu a odplatu. Neuznáváme žádnou kolektivní vinu českého národa na našem vyhnání a posuzujeme všechny osoby podle toho, co si dnes myslí o vyhnání, oč se dnes upřímně zasazují. Výčitku „revanšismu“ můžeme proto s dobrým svědomím odmítnout. Od obnovy vyhnáním poškozeného práva a náhrady utrpěných škod naopak neupustíme.

Od spolkové vlády očekáváme, že nepřijme nikdy vyhnání a vyvlastnění více než 3 milionů německých státních občanů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, nýbrž že bude jejich práva ve všech směrech účinně zastupovat. To platí také pro případ návazání diplomatických styků s Československem.

Naše politické snahy jsou založeny na právu na vlast a na právu na sebeurčení národů v rámci evropské integrace, a to nezávisle na sporné mnichovské dohodě z roku 1938.

Hlásíme se rovněž k nároku každého člověka, který je založen na přirozeném právu na nerušené usídlení ve svém zákonném bydlišti, jakož i právu národů a etnických, rasových a náboženských skupin na nerušené usídlení v dědičně osídlených územích (právo na vlast). V našem případě tím rozumíme právo sudetoněmecké etnické skupiny na návrat do své vlasti a na nerušený život právě tam ve svobodném sebeurčení. Poměry v Evropě – stejně tak jako poměr mezi Spolkovou republikou Německo a Československem – mohou být pokládány teprve tehdy za normalizované, až toto právo bude uskutečněno.

Hlásíme se k právu na sebeurčení jako na právo národů a etnických skupin určovat svobodně svůj politický, hospodářský, sociální a kulturní status. S osudem sudetských Němců a jejich teritoria smí být proto nakládáno jen s jejich výslovným souhlasem.

Máme upřímné přání přispět řešením sudetské otázky k míru mezi národy; pokládáme za evropskou úlohu překonat česko-německý protiklad pocházející z nacionalismu 19. století a nahradit jej poměrem dobrého sousedství. Proto pokládáme za nejlepší takové řešení, s nímž budou moci oba národy svobodně souhlasit.

Při zvláštních zeměpisných podmínkách česko-moravsko-slezského prostoru připouští zásada práva na sebeurčení národů rozličná státoprávní a mezinárodní právní řešení. Řešení odpovídající právu na sebeurčení však není slučitelné s pokusem přivtělit Němce a Slováky do centralistického českého národního státu, ve kterém by jim bylo přisouzeno méněcenné postavení („čechoslovakismus“).

Také státoprávní společenství s českým a slovenským národem se nevyklučuje, pokud bude spočívat na základě rovnoprávného, svobodného partnerství, to znamená na volném vyjádření vůle zúčastněných a bude garantováno společenstvím svobodných evropských národů.

Budoucí poměr mezi sudetskými Němci, Čechy a Slováky může být uspokojivě uspořádán jen v rámci celoevropské integrace, To předpokládá perspektivně založené usmíření mezi německým národem a jeho východními sousedy.

Německý text tohoto Stanoviska byl poskytnut výkonnému místopředsedovi Kruhu občanů ČR vyhnaných v roce 1938 z pohraničí Miroslavu Klenovi dne 13. 12. 1994 panem Heinzem Krausem, členem Spolkového představenstva sudetoněmeckého landsmannschaftu a krajským zmocněncem pro Žatec, jako platná verze základního programového dokumentu (tzv. „20 bodů“) landsmannschaftu.

Prof. dr. Felix Ermacora

Sudetoněmecké otázky

Juristické dobrozdání

Úvodem

Vláda Svobodného státu Bavorska požádala mezinárodně uznávaného vídeňského-ho juristu prof. dr. Felixe Ermacoru, který je činný jako znalec v otázkách lidských práv také pro OSN – aby vypracoval dobrozdání k otevřeným sudetoněmeckým otázkám,

souvisejícím s vyhnáním sudetských Němců z jejich vlasti v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Předkládáme zde závěrečné teze obsáhlého právního dobrozdání, v němž prof. Ermacora dochází k závěru, že se jedná nejen o nepromlčitelné skutkové podstaty bezpráví, ale že musí následovat obapolné vyjasnění těchto otázek, přičemž závažné klíčové funkce připadají ČSFR a ČR.

Pravdě se člověk nemůže, nemá ani nesmí vyhýbat. Z přiznání pravdy vyplývá uznání existujících právních zásad jako základu soužití lidí a národů. Jen ten, kdo právo ctí a podle práva jedná, zajišťuje budoucnost.

V tom smyslu předkládáme tyto shrnující stránky k úvaze českému čtenáři.

*Franz Neubauer, ministr v. v.
mluvčí sudetoněmecké národnostní skupiny*

Závěrečné teze a katalog požadavků

Spolková vláda a vláda Svobodného státu Bavorsko vyhlásily záštitu a patronát nad národností sudetských Němců, a tuto záštitu dodnes vykonávají. V procesu sjednocení Německa nedošlo k prohlášení o tom, že by patronát pozbyl platnosti. Platí proto i nadále zjištění, že česko-německé vztahy lze pokládat za uspořádané teprve tehdy, až se v sudetoněmeckých otázkách dosáhne vzájemné shody a ujasnění.

K sudetoněmeckým otázkám nenáleží otázka teritoriální; tu lze v souvislosti se sjednocením pokládat za vyřešenou v Pražské smlouvě z let 1973/74, která prohlásila mnichovskou dohodu za neplatnou.

Otevřenými otázkami zůstávají i nadále sebeurčení, právo na vlast a problémy majetkoprávní. Tu je nutno dospět k řešení podle měřítek mezinárodního a státního práva, a především také lidských práv. Na základě mezinárodně právní kontinuity Československa je nutno juristicky mu přičíst vinu na odpíraném sebeurčení, vyhnání a odnětí majetku; za to vše nese Československo mezinárodně právní odpovědnost.

A. Sebeurčení a právo na vlast

1. Od roku 1918/19, kdy byli sudetští Němci proti své proklamované vůli vyčleněni z Rakouska a připojeni k nově vzniklému Československu, nedosáhli nikdy možnosti uskutečňovat své právo na sebeurčení:
 - k přičlenění sudetských území, obývaných 3,5 miliony německých Rakušanů, k Československu na základě St. Germainské mírové smlouvy z roku 1919 došlo bez ohledu na sebeurčení, které bylo dohodnuto jako zásada při jednáních o příměří mezi Rakousko-Uherskem a spojeneckými mocnostmi
 - k přičlenění sudetských území k Německé říši na základě mnichovské dohody v roce 1938 došlo rovněž bez lidového hlasování;
 - vyhnání sudetských Němců z rodné vlasti v letech 1945 až 1947 a vysídlení, o němž po druhé světové válce rozhodli jiní, bylo nejen v rozporu s Atlantickou chartou a s pozdější zásadou sebeurčení, zakotvenou v Chartě Spojených

ných národů: vyhnání sudetských Němců je navíc genocidiem a zločinem proti lidskosti, které jsou nepromlčitelné;

- od té doby se sudetští Němci nacházejí ve stavu odíraného práva na sebeurčení; také Pražská smlouva z let 1973/74 a sjednocení Německa, určující definitivní německé hranice, byly příslušnými juristickými subjekty – státy – dohodnuty bez uvážení práva na sebeurčení národů. Tím však právo na sebeurčení – právo národnostní – nezaniká.
2. Právo na vlast, proklamované svazy vyhnanců, německými vládami a většinou německy psané i cizojazyčné vědy, které je v podobných případech uznáváno i Spojenými národy, je možno pokládat za pododstavec práva na sebeurčení. Opakovaně je potvrzováno v případě Palestinců, řeckých obyvatel Kypru, uprchlých Afgánců. Pokud by se upíralo sudetským Němcům, znamenalo by to dvojaká juristická měřítká.
 3. Právo na vlast jako pododstavec práva na sebeurčení národa nelze ztotožňovat s územními nároky. Zahrnuje především možnost obývat a získávat bydliště v rodných, po staletí kultivovaných územích, svobodnou volbu místa bydliště, veřejné i soukromé užívání rodné řeči, krátce, plné využití lidských práv v rodné vlasti. K těmto právům se hlásí jak Spolková republika Německo, tak i Československo.
 4. Účinné právo na vlast předpokládá dnes vytvoření příznivého domovského prostředí. To lze vybudovat pomocí náležitých regionalistických dohod mezi jednotlivými správními jednotkami, od státu po obce, v Německu, Československu a Rakousku. Měřítkem je Evropská Regionalistická konvence.

B. K ochraně menšin

1. Menšinová ochrana, jak byla pro sudetské Němce v letech 1919/20 zajištěna mezinárodní úmluvou a vnitrostátním právem, byla nedostačující a nepřiměřená v porovnání s historickým, hospodářským a početním postavením sudetských Němců. V žádné fázi neobdrželi autonomii. Museli se spokojit s opatřeními, která neodpovídala duchu Společnosti národů. Nedostatečná menšinová ochrana a diskriminující zacházení se sudetskými Němci oproti jiným národům v Československu mezi dvěma válkami byly rovněž jednou z příčin narůstajícího konfliktu mezi státem a národnostní skupinou.
2. Mnichovská dohoda z roku 1938 měla pomoci zažehnat ohnisko konfliktu ve střední Evropě. Ve chvíli uzavření této dohody nemohla široká masa národů rozpoznat, že byla také účelovým prostředkem národně socialistické evropské politiky vlády Adolfa Hitlera. Po roce 1939 začali čeští exiloví politici usilovat o to, aby mnichovská dohoda byla prohlášena za neplatnou.
3. Čeští exiloví politici však také začali plánovat a naléhat na vysídlení sudetských Němců z jejich rodné vlasti. Dělo se tak i pod rouškou vyřešení menšinového problému. Podářilo se jim, navzdory jinak liberálním a humanistickým prohlášením spojenců, postupně získat jejich politiky pro plán vysídlení.
4. Plán vysídlení byl přeměněn v čin bezprostředně po ukončení nepřátelských akcí druhé světové války ve střední Evropě. Byl zahájen vlnou vyhánění, jaké nemělo obdoby. Poté vedl podle bodu XIII Postupimských usnesení k „organizovanému transferu obyvatel“.

Události vyhnání a veškeré jeho následky je, podle právního stavu epochy a tím spíše dnes, nutno pokládat za vraždu národa (genocidium) a zločin proti lidskosti, průběh sám za „barbarský“: výsledkem byly nesčetné tisíce mrtvých, nezvěstných, zavlčených.

5. Jedním z důsledků vyhnání je zpusťšená hospodářská, stavební a kulturní podstata sudetských území. Tato podstata je napadena v samém jádru také zničením životního prostředí.
6. Pozůstalí Němci žijí rozptýleně a v nevelkých skupinách, také oni zmizeli z rodné vlasti. V porovnání s evropským standardem, jak se postupně utváří, je jejich menšinová ochrana chabá.
7. Je nezbytně nutné bilaterálně dohodnout menšinovou ochranu, skloubenou s evropským garančním systémem, aby se tím vytvořila půda pro právo na vlast a pro skutečné dorozumění mezi národy.

C. Sudetoněmecká majetková otázka

Právo na sebeurčení, právo na vlast a účinná ochrana menšin mohou být zčásti variabilními veličinami. Globální zničení sudetoněmeckého majetku následkem vyhnání je nevariabilní mezinárodně právní problém. Co z toho vyvodí politika, je v její zodpovědnosti.

1. Vyhnáním a jeho důsledky způsobená majetková ztráta sudetoněmeckého jmění je zřejmě vyčíslitelné více než 100 miliardami DM.
2. Globální odnětí majetků postihlo cizí státní příslušníky, protože kolektivním odnětím státní příslušnosti vyloučilo Československo ze svého občanství převážnou většinu sudetských Němců, kteří v roce 1938 získali německou státní příslušnost.
3. Odnětí majetků se událo ve dvou vlnách. V první vlně byly zabrány sudetoněmecké majetkové hodnoty faktickým postupem, v druhé vlně byly sudetoněmecké majetky zabaveny prezidentskými dekrety a zákony.
4. Odnětí majetků byla konfiskace cizího jmění v právním smyslu, protože bylo provedeno bez odškodnění. Mezinárodní právo hodnotí konfiskace jmění cizinců jako mezinárodně protiprávní.
5. Mezinárodní právo nicméně uznává převod jmění prostřednictvím konfiskace, pokud tato konfiskace odpovídá „ordre public“ (veřejnému pořádku). V případě sudetoněmeckého genocidia se nemohlo jednat o převod jmění, protože tato vražda národa (genocidium) naprosto neodpovídá evropskému „ordre public“, a dnes odporuje také československému veřejnému pořádku, uvážíme-li, že se Československo stalo členem Rady Evropy, a Evropská konvence lidských práv výslovně zdůrazňuje majetkové záruky a zapovídá kolektivní vyobcování ze státní příslušnosti. Konfiskace jako součást genocidia nevytváří platné právní oprávnění k získání majetku. Majetek je nutno restituovat.
6. Pokud toto pojetí nedojde souhlasu, pak vyžaduje mezinárodní právo v každém případě odškodnění za konfiskace. Jak vysoké má být odškodnění – „prompt, adequate, effective“ (okamžité, dostatečné, v hotovosti) – anebo „přiměřené“, je sporná otázka. Tu je nutno objasnit cestou vyjednávání.

7. Jmění německé říše na bývalém sudetoněmeckém území a v Československu platí za konfiskované bez náhrady. V souhlasu s „ordre public“ to bude platit i o majetku německé národně socialistické dělnické strany NSDAP a jejích složek.
8. Povinnost odškodnění se neruší německými opatřeními vyrovnávacími, reparačními a restitučními. Československé protipožadavky se mohou vztahovat pouze na říšské, případně spolkové jmění, nikoli na jmění soukromých osob. Rozsudek Spolkového ústavního soudu z 23. 4. 1991, který potvrzuje vyvlastnění, provedená v sovětské okupační zóně, není prejudicií pro sudetoněmeckou majetkovou otázku.
9. Podle mezinárodního práva má konfiskující stát povinnost dát k dispozici svůj právní systém tak, aby bylo možno uplatnit restituční a odškodňovací nároky. Pokud to není možné ze strany státu konfiskujícího, pak je povinností státu, jehož občanem je nositel konfiskovaného jmění, přijmout taková opatření, aby odpovídající odškodnění bylo provedeno. Poněvadž tzv. přechodová smlouva (Smlouva o úpravě otázek vyplývajících z války a vojenského obsazení z 31. 3. 1955) pro jistou dobu vylučuje právní cestu ve věcech odnětí majetku, aniž by uváděla výhrady, je toto vyloučení ve světle Evropské konvence lidských práv pochybné.
10. Nezabráňuje obrátit se na evropské instance, protože jakékoli jednání či opomenutí Německa v souvislosti se sudetoněmeckými majetkovými otázkami vytváří „link“ (spojovací článek) mezi odnětím majetku a postojem Německa v sudetoněmecké majetkové otázce.
11. Mezinárodní praxe a praxe států poválečné epochy zaznamenává majetkové smlouvy mezi státy, usilujícími o řešení problémů odškodnění smlouvami o globálních sumách. Význam sudetoněmeckého jmění a postavení Československa v novém společenství evropských států však zapovídá vyplacení nějaké „lump sum“ (sumy v kostce). Řešení majetkových otázek, spadajících do doby po vyhlášení československých konfiskačních dekretů a zákonů, je v každém případě technicky uskutečnitelné, poněvadž existují přesná nařízení o konfiskaci a o hodnocení zabavených majetků, a nové Československo samo už zahájilo nápravu komunistického majetkového bezpráví vůči československým státním občanům.
12. Při řešení majetkoprávních otázek je nutno brát v úvahu povahu majetku, právní postavení postižených a časový termín jednotlivých odnětí majetku. Náhradu globálního odnětí majetků v důsledku vyhnání a genocidia nemůže představovat žádné bezpráví, nýbrž slouží zachování právních hledisek předepsaných evropským mezinárodním právem.

D. Katalog požadavků

1. Vyhnání je nutno hodnotit jako nepromlčitelný akt vraždy národa (genocidia). Vyhnání anulovat a prohlásit je za neplatné je mravním příkazem.
2. „Právo na vlast“ není žádným územním státním nárokem, nýbrž individuálním a kolektivním právem na realizaci sebeurčení spojeným s požadavky
 - svobody přicestování
 - svobodné volby bydliště
 - svobody majetkové.

3. Je nutno usilovat o umožnění usnadněného získávání státního občanství.
4. O rozvoj regionalismu, přesahujícího hranice, na němž by se podílely z Německa spolkové země Bavorsko a Sasko, z Rakouska Horní a Dolní Rakousy; regionalismus, přesahující hranice, se má utvářet na základě Regionalistické konvence Rady Evropy.
5. Pro (pozůstalou) německou národnostní skupinu v ČSFR je nutno vybudovat účinnou ochranu národnostní skupiny s právem na vlast.
6. Vyvlastňovací dekrety z roku 1945 je nutno zrušit. Totální konfiskace movitého a nemovitého majetku v průběhu vyhnání nese spolu s ním charakter genocidia, a s ohledem na všeobecně uznávaná pravidla mezinárodního práva a právní zásady mezinárodních organizací je nutno totální konfiskaci anulovat a poskytnout náhradu. Ať již má být majetek restituován, anebo za majetkové ztráty poskytnuto náležité odškodnění.
7. Za současného právního stavu neprosadí jedinec patřičné právní řízení, ani nenajde kompetentní soud, u kterého by mohl uplatnit majetková práva. To platí i pro Německo a Rakousko. Tyto záležitosti je nutno dojednat.
8. Srovnatelné příklady ukazují, že rámcové smlouvy o odškodnění jdou cestou, jak uspořádat majetkové otázky. V této souvislosti je přednostně důležité objasnit státní příslušnost obětí vyvlastnění v okamžiku vyvlastnění, a podle toho jednat dál.
9. Přestože Evropská konvence lidských práv zaručuje ochranu majetku (čl.1, I. dodatečný protokol), nelze v případě stížnosti zcela vyloučit účinnost námitky „ratione temporis“ (ducha doby). Ledaže by existoval „link“ (spojovací článek) mezi odnětím majetku a jednáním nebo opomenutím Německa. Československé námitce proti platnosti majetkového práva k tíži sudetoněmeckého majetku je nutno odporovat v případě, že Československo ratifikuje přístup k Evropské konvenci lidských práv.
10. Cesta, kterou lze doporučit, je požádat Spolkovou republiku - jako ochrannou mocnost sudetských Němců - aby veškeré dosud trvající otázky, které vyplývají z tohoto komplexu otázek, objasňovala a řešila smluvní cestou. A to za spolupůsobení patronátního Bavorska a legitimních zástupců sudetských Němců.

Brannenburgské teze

Seligerovy obce – zájmového společenství sudetoněmeckých sociálních demokratů

1.

Seligerova obec se považuje za následnickou organizaci Německé sociálně demokratické dělnické strany v Československé republice, která vzešla ze starorakouského dělnického hnutí a do poslední chvíle bojovala proti Třetí říši a za zachování Československé republiky. Dnes je po zkušenostech exilu a opětné výstavby pevně etablovaná ve Spolkové republice Německo... Podporuje Sociálně demokratickou stranu Německa a snaží se o spolupráci s jinými sudetoněmeckými i českými a rakouskými organizacemi.

2.

Seligerova obec se zasazuje o dorozumění mezi sudetskými Němci a Čechy, o sociálně demokratickou politiku vycházející z vědomí odpovědnosti za dění uprostřed Evropy a o kontinuitní další rozvíjení demokratických struktur Evropské unie. Zejména vychází z toho, že citlivý vztah mezi sudetskými Němci a Čechy se nemůže zlepšit předhazováním viny a kladením požadavků, nýbrž pouze ochotou sebekritickému vypořádání s historií a pochopením pro citlivé aspekty druhé strany.

3.

Seligerova obec proto vyzývá představitele sudetoněmeckých institucí a periodik k upřímnému vypořádání s vlastní historií, zejména s nacistickým panováním v Sudetské župě (Sudetengau) a v Protektorátu. Na české strany a sdělovací prostředky Seligerova obec apeluje, aby se právě tak upřímně vypořádaly s vlastní historií, zejména s vyhnáním a se všemi opatřeními a nařízeními, založenými kdysi na šovinistických postojích. Obě strany pak vyzývá, aby se rozpomínaly nejen na vlastní oběti, ale i na oběti druhé strany. V tomto smyslu se zasazuje o rozvíjení přímých rozhovorů mezi představiteli českých stran a sudetoněmeckých politických seskupeních.

4.

Společný život Čechů, Němců a Židů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku byl stejně tak silně rozvrácen nacistickou okupací a válkou jako vyhnáním. Seligerova obec vychází tudíž z toho, že zašlý životní svět nelze obnovit právními dohodami ani přátelským objímáním. Je si vědoma toho, že toto pochopení je to pro mnohé vysloveně hořké. Zde může pomoci už jen poctivost a realismus. Seligerova obec zastává názor, že nebude žádný kolektivní návrat německé etnické skupiny, ale jen možnost individuálního návratu jednotlivců. Zasazuje se proto o důraznou podporu německé menšiny, o brzký vstup České republiky do Evropské unie a o schválení evropského práva etnických skupin. Seligerova obec je dále toho názoru, že nedojde k žádné dalekosáhlé restituci majetku vyvlastněného v roce 1945. Místo toho se zasahuje o to, aby Češi a sudetští Němci hovořili o modelech symbolického řešení, které by bylo přijatelné pro obě strany.

5.

Seligerova obec považuje za nezbytné nové formulování cílů, potřebné v tomto smyslu již od roku 1990, a vyzývá všechna sudetoněmecká seskupení k účasti na otevřené diskusi. Potřebujeme atraktivní vizi, která osloví Čechy i sudetské Němce a kterou uvítají sousední země jako smysluplný stavební kámen evropské integrace. Tato vize musí být oproštěna od veškerých pokusů usilovat o budoucnost jako resuscitaci zaniklého životního světa. Musí naopak vycházet z nutnosti uchovat hodnotné součásti vlastní tradice a vnést je jako stavební kameny do struktury nového spoluzití v rámci Evropské unie. Seligerova obec se zasazuje o to, aby se tímto způsobem formulovalo nové sousedství, v němž sudetští Němci a Češi už nezakusí staré úzkosti a agrese, nýbrž ve vzájemném respektování budou pěstovat své tradice a společně vytvářet fundament evropského dorozumění.

31. října 1998

Za předsednictvo Seligerovy obce Volkmar Gabert, spolkový předseda

Ackermann-Gemeinde

Jak dál?

Politické teze k česko-německým vztahům schválené předsednictvem

Ackermann-Gemeinde dne 22. ledna 1999 v Norimberku

I. Vstup České republiky do Evropské unie

Rozšíření Evropské unie směrem na východ považujeme za prvořadý zahraničně-politický cíl. Proto se beze změny zasazujeme o přijetí České republiky – v daném okamžiku rovněž Slovenské republiky - do Evropské unie. Urychlené uzavření vstupních rozhovorů je jak v německém, tak v celoevropském zájmu. Na přijetí evropských právních zásad a přizpůsobení českého právního řádu dbají orgány Evropské unie. Přijetí České republiky přispěje také k uvolnění napětí v sudetoněmecko-českých vztazích. Otevřou se nové možnosti pro osobní a kulturní kontakty vyhnanců s jejich starým domovem.

2. Doprovodné kroky

Přijetí České republiky do Evropské unie bude mít o to pozitivnější dopad, čím více lidí vyhnaných z této země se s ním ztotožní. Proto je i nadále třeba se snažit o uzdravování starých traumat. Vyhnání sudetských Němců je sice dějinným faktem, který nelze zvrátit, přesto – s vědomím vývoje, který následoval po vyhnání, považujeme uskutečnění těchto kroků za nutné:

2.1. Odsouzení vyhnání jako takového

Vyhánění obyvatelstva porušuje lidskou důstojnost. Spolková republika Německo a Česká republika se ve svých ústavách výslovně hlásí k ochraně lidské důstojnosti. Proto se nelze dále vyhýbat odsouzení vyhnání jako takového. Význam takového odsouzení spočívá ve spravedlivém zhodnocení minulosti a v upevnění společenství, jež sdílí stejné hodnoty pro budoucnost. Je zapotřebí jednoznačného prohlášení české strany, že formulace uvedené v článku 3 česko-německé deklarace ze dne 21. ledna 1997 jsou českou stranou takto interpretovány.

2.2. Právo na domov

Právo na domov jako projev práva na sebeurčení znamená zákaz vyhánění. S cílem dosáhnout nápravy vyhnání, které následovalo po 2. světové válce, se zasazujeme o toto možné řešení: Mezinárodním právem závazně stanovená státní hranice mezi Spolkovou republikou Německo a Českou republikou je nedotknutelná. Kdo byl vyhnán jako sudetský Němec, nechť má právo se usadit v České republice v případě, že tam chce skutečně přemístit těžiště svého života. V tomto případě nechť

mají také jeho manželka a potomci stejné právo. Těmto lidem, kteří se chtějí vrátit, nechť je nabídnuta možnost získat českou státní příslušnost, nebo nechť jim je umožněno se spokojit podle článku 6 česko-německé deklarace s trvale schváleným statutem cizince - především ve formě předčasného povolení k pobytu v rámci Evropské unie. Nechť je v Německu zřízeno poradní místo, jež by ty, kteří se chtějí vrátit, informovalo o životě a jejich právním postavení v českém prostředí, jako i o důsledcích jejich přesídlení ve směru k právům a povinnostem Spolkové republiky Německo.

2.3. Distancování se od Benešových dekretů – ukončení právní diskriminace

Kritika českých právních předpisů, jež se dotýkají sudetských Němců (zák. č.115 z roku 1946 a dekrety prezidenta Beneše, které jsou směřovány proti sudetským Němcům), se orientuje ve svém jádru proti diskriminaci těchto lidí na základě jejich příslušnosti k národu. Tato diskriminace musí být ukončena. Tím se ale neřádá jakékoliv „přepisování dějin“. Rozhodující je, aby ti, kteří byli postiženi, vnímali, že jsou bráni vážně ve svém zraněném právním cítění. To je nutné k tomu, aby článek 4 česko-německé deklarace byl také vnitřně akceptován těmi, kterých se věc dotýká, a tím přispěl ke smíru. Jednak zde jde o to, aby byla brána vážně utrpení těch sude-toněmeckých obětí československého násilí, které utrpěli újmu na životě, zdraví nebo svobodě, stejně jako utrpení českých obětí německého násilí v dobách národního socialismu. Tyto sude-toněmecké oběti mají nárok na odškodnění podle stejných principů. A jednak zde jde o to odsoudit, ať už v jakékoli formě, diskriminační charakter vyvlastnění, jež souvisí s vyhnáním, přičemž otázku majetku je třeba dnes řešit realisticky. Například to může být provedeno tím způsobem, že příslušníci německé menšiny v České republice budou odškodněni a majetkové ztráty ostatních sudetských Němců by byly symbolicky narovnány – třeba zvláštním příspěvkem do Česko-německého fondu budoucnosti nebo zřízením kulturní nadace pro německou menšinu apod.

3. Cíl

Naši politickou vizí zůstává budovat dále česko-německé sousedství na základě křesťanského obrazu člověka a úcty k lidským právům.

50. sjezd Němců odsunutých z Československa

22.–23. května 1999, Norimberk

Provolání mluvčího sudetoněmecké národní skupiny (Volksgruppe)

Vážení krajané,

píšeme rok 1999 a můžeme se předběžně ohlédnout za devadesátými lety. V této době musela sudetoněmecká lidová skupina přestat těžkou žízňovou pouť. Ale přečkala ji, aniž by se nechala rozštěpit nebo ztratila své odhodlání.

Bezprostředně po zvratu 1989 se krátkou dobu zdálo, že s překonáním komunistické diktatury se podaří uspořádat také neřešenou sudetoněmeckou otázku. Ale brzy, nejpozději v roce 1992, jsme museli poznat, že k tomu Praha nebyla dostatečně připravena. Bylo nám bolestně připomenuto, že to nebyli ve čtyřicátých letech pouze komunisté, ale s nimi i občanští politikové, kteří vyhnání naší národní skupiny připravili a uskutečnili.

Rok 1995 přinesl v České republice návrat k nacionalismu a k obnovení nešťastné teorie kolektivní viny v politických projevech i v rozhodnutí českého ústavního soudu. Nejpozději v tomto okamžiku se měla německá spolková vláda v Praze rozhodně vzepřít a vzít vážně svou povinnost zastat se nás, sudetských Němců.

Německo-české prohlášení, podepsané v lednu 1997, s nímž jsme nemohli z řady vážných důvodů souhlasit a před jehož nedostatky jsme naléhavě varovali, sudetoněmecko-české vztahy nezlepšilo. Konečné teče se ovšem za bavorské pomoci podařilo zabránit.

Bylo by bývalo žádoucí, aby spolkový kancléř Schröder při svém setkání s českým premiérem Zemanem v březnu tohoto roku přinejmenším požadoval zrušení Benešových dekretů, které se sudetských Němců dotýkají. Místo toho by byl nejráději smetl veškeré problémy minulosti jediným pohybem se stolu. Touto svou politickou linií německý kancléř naše oprávněné zájmy pošlapal. Ukažme při tomto sudetoněmeckém dni, že takovéto zacházení nepřijímáme, a že jsme společenskou silou, která nemůže být v politickém životě Spolkové republiky jednoduše přehlédnuta.

Milí krajané, mezitím však nastala řada příznivějších událostí (Entwicklungen). Jednání České republiky o přístup k Evropské unii začala již před několika měsíci a ukazuje se, že ČR potřebuje ještě mnoho úsilí, aby mohla k Evropské unii přistoupit. To se týká i oblastí, které se nás bezprostředně dotýkají, například zacházení s menšinami, otázky státní příslušnosti a určité otázky majetkové. My, sudetští Němci, jsme byli vždy toho názoru, že Česká republika by měla patřit k EU, nicméně jen tehdy, budou-li splněny nezbytné podmínky jejího přístupu. Podle měřítek formulovaných samotnou Evropskou unií patří k tomu plná právní státní příslušnost (Rechtsstaatlichkeit) a odstranění diskriminačních opatření. Pro nás to jednoznačně znamená, že protilidové Benešovy dekrety musí být zrušeny a bezpráví způsobené vyhnáním musí být odstraněno. Je to i v zájmu vnitřního sjednocení Evropy a rovnoměrného vývoje jejích oblastí. V tomto smyslu stojí pak náš letošní sudetoněmecký den pod heslem:

„Právo na vlast - stavební kámen Evropy“

Otázky vyhnání a neodškodněného vyvlastnění byly dnes postaveny před celý svět. Komise pro lidská práva OSN stejně jako americká Sněmovna reprezentantů zaujaly k tomu v uplynulém roce stanovisko, které nelze přeslechnout a které zaznívá zcela v našem smyslu. Také živé debaty o odškodnění totálně nasazených jsou pro nás významné. Ukazuje se, že vyvlastnění a oprávnění (Entrechnung) milionů lidí se ani po 60 letech nepromlčuje. Kdo utrpěl bezpráví od Němců, má nárok na vypořádání. Nemůže se ale měřit dvojím loktem: Pro toho, kdo utrpěl bezpráví jako Němec, musí platit totéž.

Váš F. Neubauer

Projev mluvčího sudetoněmecké národní skupiny (Volksgruppe)

dr. Franze Neubauera na 50. sudetoněmeckém dnu v Norimberku

dne 23. 5. 1999

Vážení krajané,

v pohledu na děsivé události v Jugoslávii, kde hrůzy vyhánění národní skupiny (Volksgruppe) naplňují svět odporem, hledí dnes Evropa do Norimberka. 54 let po našem vyhnání není náš osud, naše utrpení, naše zkušenost historií. Vyhánění je na pořadu dne světové politiky.

80 000 přítomných a množství pořadů a vystoupení zde prokazují naši životnost. Pakliže spolková vláda odůvodňuje krácení svého příspěvku na tento náš sudetoněmecký den nedostatkem kulturních ohledů, jde jen o pokus nás umlčet... Je nám dobře, milá Barbaro Stamm, vidíme-li i v tomto ohledu zastřešující nás Bavorsko na naší straně. Bez zesílené podpory bavorského předsedy i celé jeho vlády nemohli bychom tento 50. sudetoněmecký den v této podobě uspořádat. Naše mládež se otevřeně, silně a vášnivě hlásí ke svému neprojevitelnému (unveräusserliche) dědictví...

Co znamená vlast. Vlast je pro nás, sudetské Němce, naše řeč, naše zvuku, naše rčení, pohádky z Čech a Moravy, písně, které jsme tam 800 let zpívali, kde Němci žili a prožívali své radosti i strasti. Z naší vlasti nás mohli vyhnat, ale ne z našich dějin. O naši identitu nás oloupit nemohli. Tento cíl našim vyháněčům nevyšel... Když ti, co se narodili již zde, ošetřují ve své vlasti hroby svých předků, a žení se a vdávají nebo nechávají křtít své děti v kostelech, v nichž byli oddáváni a křtěni již jejich prarodiče, pak se prokazuje, že vlast je v lidské duši hluboce zakořeněna. Mnozí naši nepřátelé tvrdí, že požadavky německých vyhnanců se vyřeší „biologicky“, odchodem starých, k tomu říkám: „Zemře-li víra v právo a spravedlnost, pak zemře civilizace.“

Vyplatilo se naše úsilí? Ano, protože každá hodina nás přibližuje našemu cíli. Téměř celé toto století se domnívalo, že vysídlováním a přesídlováním lze řešit problémy. Ale vítr se obrátil. Od zločinů v Bosně a Kosovu už cynismus proti celé národní skupině nemá šanci... Němečtí vyhnanci přispěli k prosazení práva na vlast. Prosadili jsme přesvědčení, že vlast patří člověku tak, jako mu patří jeho jméno nebo náboženství. Dali jsme hlas všem, kteří vyhnáním přišli o čest, živobytí, život nebo vlastnictví.

Příklady změny povědomí: spolkový soud nedávno odsoudil vyhnání z Kosova jako genocidu. Na Slovensku jsou ministři maďarského původu a původem Němec Rudolf Schuster kandiduje (v květnu) na prezidenta.

Podmínkou pro přijetí Gruzie do Rady Evropy byl návrat 300 000 kdysi vysídlených Mašetů zpět do vlasti. Člověk by si představoval, že takovýto ohled na základní lidská práva by se byl měl uplatnit již při přijímání České republiky do Rady Evropy. Tvář Evropy by byla lidštější.

Před několika dny požadovala místopředsedkyně německého Bundestagu, Antje Vollmerová, zřízení mezinárodního soudu pro práva menšin. Tento krok vítáme. Ale předpokladem úspěšné činnosti takového soudu je všeobecně závazné právo národních skupin. Je proto pozoruhodné, že paní Vollmerová tuto skutečnost zamlčuje. Zřejmě má na mysli lidi Bosny a Kosova, ale ne přes 14 milionů vyhnaných Němců...

Naše neomezená solidarita patří národním skupinám, které jsou na Balkáně vyháněny. Hledíme-li do tváří starých lidí, kteří ustrašení, udolání a pokoření přecházejí hranice, pak hledíme do svých vlastních tváří. Pak vidíme onu plnou shodu, v níž se hrůza vyhnání znovu opakuje. Slyšíme-li zprávy o střílení, o mučení a nucených pracích, pak myslíme na své příbuzné, přátele a sousedy, kteří tehdejší teror nepřežili.

Právem prohlásil v dubnu spolkový kancléř Schröder, že politika už nikdy nemá trpět deportace, vraždění a vyhánění. V otřesném protikladu k tomu však pět týdnů předtím neváhal při návštěvě českého předsedy vládu označit celou sudetoněmeckou otázku za „uzavřenou kapitolu dějin“. *Některé časopisy tento postoj kritizovaly.* Také významný politik SPD profesor Peter Glotz řekl: „Toto vyhnání bylo etnickou čistkou, která je většinou českého národa dodnes pokládána za správnou. Kdo tuto skutečnost pomijí, mijí se problému. A kdo hledí do budoucna bez zapracování minulosti, staví na písku.“ Volám ke všem, kdo naše naléhání prohlásili za anachronismus: „...Kdo odsuzuje vyhánění v Kosovu, musí odsoudit i vyhnání sudetských Němců...“ *...Připomíná pogrom na mostě v Ústí nad Labem, a „pochod smrti“ z Brna: Spiegel před časem napsal: „Když dnes poprvé v historii nejsilnější vojenská moc bojuje o to, aby se vyhnaná menšina mohla vrátit domů, nemělo by se toto právo odepírat ani jiným.“*

...Bvlo-li vyhnání tří milionů (!!!) sudetských Němců stejnou etnickou čistkou jako vyhánění Kosovanů a jiných etnických skupin v tomto století, pak se i zde jedná o vraždu národa (Völkermord) ve smyslu konvence OSN o genocidě. Taková vražda se nepromlčuje a žádný signatář této konvence, tedy ani ze Spolkové republiky, nemůže uznat vraždu národa ani její důsledky.

Pozastavuje se nad skutečností, že poprvé po 20 letech se srazu nezúčastní žádný zástupce spolkové vlády. Vzpomíná Theo Waigela a lituje, že se vytratila bývalá kultura rozhovoru mezi sudetskými Němci a spolkovou vládou.

Uvádí Maďarsko, Estonsko a Rumunsko jako příklad přejného vztahu k návratu a odškodnění vyhnaných Němců. Naproti tomu popírá německá vláda takové nároky sudetských Němců vůči České republice... u přezírá základní lidské právo na vlast, jde-li o Němce z východu a ze Sudet.

Co významného se událo v uplynulé době na poli práva na vlast, práva na návrat do vlasti a odškodnění za vyvlastnění?

Kodaňská deklarace stanoví jasně, že uchazeči o členství v EU nesmějí utlačovat žádnou skupinu obyvatel. 26. dubna k tomu Kofi Annan uvedl, že by bylo sebevražedné upustit od nároku, aby noví členové přijali a podřídili se stejnému právnímu

a hodnotovému řádu, jímž se řídí Unie. Konstatuji, že v České republice je Němcům, i když mají české státní občanství, ještě dnes vlastnictví upíráno na základě 50 let starých nespravedlivých dekretů. A německá spolková vláda k tomu mlčí. V těchto souvislostech je významné, že Evropský parlament se jednou osvědčil jako svědomí Evropy. Teprve před několika týdny vyzval jednoznačně Českou republiku ke zrušení Benešových dekretů a poválečných zákonů. Toto rozhodnutí Evropského parlamentu potvrzuje naše trvalé pojetí, že přístup do EU při další platnosti těchto bezprávných dekretů není možný.

Děkuje štrasburskému parlamentu, Otto von Habsburgovi, Berndu Posseltovi a jejich spolupracovníkům.

Nedávno pak i rakouská národní rada zaujala postoj proti Benešovým zákonům a označila je za evropský problém, a vyzvala rakouskou spolkovou vládu, aby spolupracovala ke zrušení těchto zákonů... Nicméně je podivné, že mlčí spolková vláda Německa. Nakonec budou v Evropě jen dvě země, které budou Benešovy zákony obhajovat: Česká republika a Spolková republika Německo.

Významné prohlášení uvedla i Komise pro lidská práva Spojených národů. Sude-toněmecký landsmannschaft se na těchto základech rozhodl podat stížnost ke Spojeným národům. Jejím předmětem je právo na vlast a na návrat sudetských Němců, potrestání dosud žijících viníků, diskriminace doma ostavších krajanů, a v neposledním i otázky vlastnictví. Očekáváme, že spolková vláda tuto iniciativu podpoří... Pověřenec spolkové vlády pro lidská práva, pan Poppe, se cítí příslušným pro celý svět, jen ne pro Němce.

A konečně, americký Kongres v říjnu minulého roku vyzval středo- a východo-evropské státy, aby vrátily oprávněným vlastníkům po 30 letech zkonfiskované majetky. Což je veliké slovo zástupců svobody a spravedlnosti oddaného národa. Věřím, že tyto dva základy – svoboda a spravedlnost – jsou i pro německou vládu rozhodujícími hodnotami...

Pro rok 2000 se stává Praha hlavním kulturním městem Evropy. Nabízíme pomoc a spolupráci sudetského landsmannschaftu, pokud se česká oficiální místa rozhodnou uznat příspěvek německé kultury k duchovnímu rozkvětu Prahy, a kulturní přínosy Němců v Čechách, na Moravě a v sudetském Slezsku poctivě a přiměřeně ocenit. Zde by se mohla otevřít brána k nezbytnému přímému rozhovoru mezi Čechy a námi, jejich bývalými spoluobčany.

Motto našeho 50. sudetoněmeckého dne zní: „Právo na vlast – stavební kámen Evropy.“

Kdo srovnává obrázku našeho vyhnání, které my staří máme v paměti a mladí znají z dokumentačních fotografií, s obrázkem z Bosny a z Kosova, pozná, že toto právo na vlast je důležitým pilířem v základu Evropy. Bez práva a spravedlnosti je evropský dům v základu zpuchřelý a vždy znovu napadnutelný výbuchy násilí jako nyní na Balkáně. Z hlubokého přesvědčení podporujeme dnes cíl, který již naši předchůdci před 50 lety měli před očima: Spravedlnost, svoboda a mír pro všechny lidi.

Landsmanšaft žádá jednání, zrušení dekretů a odškodnění

Bezprostřední jednání volených představitelů sudetských Němců s českou vládou požaduje Sudetoněmecký landsmanšaft (SL) v nejnovějším čtyřbodovém plánu, který zveřejnil jednatel SL Franz Panny na zasedání hessenské organizace landsmanšaftu.

Plán podle týdeníku Sudetendeutsche Zeitung (tiskový orkán SL) z 5. května zahrnuje další tři požadavky vůči ČR:

- „Bezpodmínečné a jednoznačné odsouzení vyhnání, a sice celého vyhnání. Vágní politování nad první fází nebo dokonce jen nad násilnými excesy při vyhnání v žádném případě nestačí a je vlastně výsměchem obětem.“
- „Zrušení těch Benešových dekretů, které jsou v rozporu s mezinárodním právem a týkají se sudetských Němců. To je asi 12 z celkem 143 dekretů a několik dalších zákonů a nařízení, zejména tzv. zákon o amnestii z května 1946. Důsledkem by mělo být potrestání těch, kteří se při vyhnání dopustili zločinů.“
- „Uznání práva na vlast, které je víc než pouhé právo na usídlení a zahrnuje zejména právo národnostní skupiny i nápravu dalších porušení práva včetně přiměřeného odškodnění.“

V předposledním čísle týdeník napsal, že jednání s Prahou by měla vést Sudetoněmecká rada, která „politicky zastupuje sudetské Němce“ a kterou takto uznává jak Seligerova obec (sdružuje sociálně demokratické orientované odsunuté Němce), tak i Ackermannova obec (sdružuje některé křesťany mezi odsunutými). (**kov**)

Právo, 6. 5. 2000